

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jiřího Lifky v právní věci žalobce: **Mgr. O. M., advokát**, se sídlem O., proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Praha 1, Národní 16, IČ 66000777, zast. JUDr. Janem Sykou, advokátem, se sídlem Praha 1, Školská 12, v řízení o žalobě proti rozhodnutí odvolacího kárného senátu České advokátní komory ze dne 13. 11. 2012, sp. zn. K 131/2011,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d ň ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí odvolacího kárného senátu České advokátní komory ze dne 13. 11. 2012, sp. zn. K 131/2011, kterým bylo odvolání žalobce jako kárně obviněného zamítnuto a rozhodnutí kárného senátu kárné komise České advokátní komory ze dne 30. 3. 2012, sp. zn. K 131/2011 ve výroku o vině a o nákladech řízení potvrzeno a ve výroku o kárném opatření bylo toto rozhodnutí změněno tak, že bylo kárně obviněnému uloženo podle ust. § 32 písm. c) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii ve znění pozdějších právních předpisů, kárné opatření ve formě pokuty ve výši 20.000,- Kč. Žalobce dále navrhl, aby bylo upuštěno od uložení kárného opatření, příp. aby bylo uložené kárné opatření soudem sníženo.

Dne 19. 2. 2009 byla mezi žalobcem a klientem uzavřena ústní smlouva o poskytnutí právní služby, jejímž předmětem bylo získání vypořádacího podílu, oceněného klientem na 20 mil. Kč. Odměna advokáta za poskytování právních služeb se řídí jeho smlouvou s klientem; není-li odměna advokáta takto určena, řídí se ustanoveními vyhl. č. 177/1996 Sb., dle které se považuje za tarifní hodnotu výše peněžitého plnění nebo cena věci anebo práva a jejich příslušenství v době započetí úkonu právní služby, jichž se právní služba týká. Předmětná vyhláška je závazná pro advokáta i jeho klienta a advokáta nelze sankcionovat za to, že klient tuto vyhlášku nezná. Neznalost právně závazných předpisů neomlouvá. Jelikož předmětem poskytnutí právní služby bylo získání vypořádacího podílu ve výši 20 mil. Kč, byla tato

částka tarifní hodnotou a z této částky je následně vypočtena odměna advokáta. Po odstoupení od smlouvy od poskytnutí právní služby bylo klientovi poskytnuto vyúčtování právní služby s odměnou vypočtenou dle předmětné vyhlášky, tedy dle obecně závazného a veřejně dostupného právního předpisu. Klient tedy mohl nahlédnout do vyhlášky a sankce za to, že klient něco neudělal, by neměla stíhat druhou smluvní stranu. Dopis klienta, kterým požaduje rozpis vyúčtování právních služeb, ačkoliv jich byl účasten a znal jejich hodnotu, by mohl být považován za šikanózní, jelikož klient měl po celou dobu poskytování právních služeb dostatek informací o činěných krocích, byť i jen z toho, že jim byl přítomen.

Žalobce namítl, že v napadeném rozhodnutí absentuje jakékoliv zdůvodnění, proč nebyly připuštěny určité dotazy žalobce na svědky. Pokud by kárná komise tyto dotazy položila, pak by byla skutková zjištění odlišná od těch, na jejichž základě bylo kárnou komisí rozhodnuto.

Z obou správních rozhodnutí není patrné, z jakého důvodu byla pokuta stanovena právě ve výši 40.000,- Kč, příp. proč poté došlo k jejímu snížení právě na částku ve výši 20.000,- Kč. Při stanovení výše pokuty měla být zkoumána ekonomická situace žalobce, aby uložená pokuta nebyla likvidačního charakteru a byla přiměřená. Hrubý obrat žalobce nic nevypovídá o konečném zisku či ztrátě, tedy o potenciálním příjmu žalobce.

Dále žalobce namítl, že neměl možnost se vyjádřit k důkazu obsahem matričního listu. Odvolací kárný senát měl za tímto účelem nařídit ústní jednání, aby měl žalobce možnost obrany.

Žalobce nesouhlasil s formou uloženého kárného opatření, neboť má za to, že mu jako osobě bezúhonné a kárně netrestané mělo být uloženo kárné opatření spočívající v napomenutí, nikoliv však pokuta, která je svým zařazením s ohledem na vážnost kárného provinění až na třetím místě. Od uložení kárného opatření lze taktéž upustit, jedná-li se o méně závažné porušení povinností, pokud samotné projednání kárného provinění je možno považovat za dostačující. Správní orgány však nezdůvodnili závažnost kárného provinění žalobce a následně povahu uložené sankce. Z tohoto důvodu považuje žalobce napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.

Žalovaná ve vyjádření nejprve požádala o přezkoumání včasnosti žaloby. Dále uvedla, že žaloba je koncipována pouze obecně, absentuje dostatečná konkretizace.

Pokud žalobce uvedl, že advokáta nelze sankcionovat za to, že klient vyhlášku č. 177/1996 Sb. nezná, neznalost právně závazných předpisů neomlouvá, zcela tak popírá smysl povolání, do kterého dobrovolně vstoupil. Úkolem advokáta je poskytovat právní služby a tedy svědomitě a čestně chránit klienta před jakýmkoliv důsledky neznalosti právních předpisů, kterými by mohl být ohrožen zvenčí. Tím spíše je advokát povinen nevystavovat klienta riziku, že pro svoji neznalost právních předpisů se ocitne v nevýhodě vůči advokátovi. Výše uvedené povinnost advokáta vyjádřeny zejména v ust. § 16 a násl. zákona č. 85/1996 Sb. o advokacii, v čl. 4, v čl. 6 odst. 1 Usnesení představenstva ČAK č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů a, speciálně ve vztahu k vyhl. 177/1996 Sb., v čl. 10 odst. 4 týchž Pravidel. Žalobce nejen přehlíží smysl poskytování právní služby, ale též povinnosti výslovně uložené citovanými normami. Ani po dvoustupňovém kárném řízení nereflektuje nesplnění svým povinností, ale jejich vyžadování klientem dokonce označuje za šikanózní.

Nepoložení dotazů svědkům je dostatečně hodnoceno v části 7) napadeného rozhodnutí.

Rovněž zvolení druhu kárného opatření a jeho výše je v kárných rozhodnutích obou stupňů odůvodněno (str. 7 kárného rozhodnutí z 30. 3. 2012, část 9) napadeného rozhodnutí).

Výše pokuty je stanovena v 1/40 zákonné sazby, tedy při samé dolní hranici. Kárné senáty obou stupňů vycházely z možností posouzení osobních poměrů kárně obviněného, tak jak byly k dispozici po dotazech, které byly kárně obviněnému učiněny v dopise předsedy kárné komise z 26. 10. 2011 a dotazem kárného žalobce při jednání 13. 2. 2012.

Důkaz výpisem z matriky advokátů byl proveden při jednání 13. 2. 2012 v přítomnosti kárně obviněného, nyní žalobce, který se k němu mohl vyjádřit. Během odvolacího kárného řízení se údaje, citované v části 13) napadeného rozhodnutí a obsažené v tomto výpisu, nezměnily. Údaje v matričním listu jsou zapisovány podle údajů a dokladů předkládaných advokátem, který kdykoliv může navrhopvat jejich aktualizaci. Je tedy otázkou, jak by obsahem matričního listu mohl být žalobce zkrácen na svých právech a jaká obrana proti tomuto obsahu matričního listu by mohla být způsobila odůvodnit jiný výrok o kárné vině a o kárném opatření.

Skutečnost prvního kárného postihu není jediným kritériem při ukládání kárného opatření. I poprvé kárně stíhanému je možno uložit nejprísnější kárné opatření, pokud to odůvodňuje zejména závažnost skutku. Kárné senáty obou stupňů přihlížely ke kritériím podle § 24 vyhl. č. 244/1996 Sb. a rozhodnutí o druhu kárného opatření a výši pokuty odůvodnily (str. 7 kárného rozhodnutí z 30. 3. 2012, části 10), 14) napadeného rozhodnutí).

Žalobce v replice uvedl, že považuje žalobu za včasne podanou. Uznal, že se pochybení dopustil, je však otázkou, jaké intenzity toto pochybení dosahuje, např. jak ohrozilo či poškodilo toto pochybení klienta. Žalobce považuje své pochybení za nikoliv závažné, tedy nedosahující intenzity kárného provinění.

Žalobce nepřehlíží smysl poskytování právních služeb, pouze se brání „vychytralým klientům“, kteří se snaží podněty na Českou advokátní komoru zbavit se povinnosti uhradit cenu za právní služby.

V dané věci nebyl problém v nesdělení určitých informací, ale v povinnosti uhradit cenu – doplatek za právní služby. Překvapení, že by měl objednatel právní služby hradit cenu za právní služby, resp. doplatek není na místě. Navíc klient písemně stvrdil informaci o budoucím vyúčtování zálohy. Při vyúčtování bylo postupováno podle vyhl. 177/1996 Sb., a tato byla žalobce řádně aplikována při vyúčtování příslušných právních služeb.

Kárný senát měl položit veškeré žalobcem navržené otázky. Pokud nepoložil, tak poté ani nemohl řádně zjistit stav věci a poté tedy správně rozhodnout.

Žalobci nebylo sděleno, že bude projednáván důkaz formou matričního listu. Uvedený důkaz ani nebyl, dle informací žalobce, v řízení u kárného senátu proveden. Pokud by byl proveden a žalobce byl přítomen, příp. pokud by měl informaci, že bude prováděn a byl by proveden za jeho přítomnosti, určitě by se k jeho obsahu vyjádřil a měl tedy možnost vyjádřit. Žalobce však neví, co je v matričním listu uvedeno, tedy se nemůže ani nyní k jeho obsahu vyjádřit.

Ze správního spisu vyplývají následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Rozhodnutím kárného senátu kárné komise České advokátní komory ze dne 30. 3. 2012, sp. zn. K 131/2011, bylo rozhodnuto, že se žalobce dopustil kárného provinění tím, že

poté, co dne 19. 2. 2009 uzavřel s J. T. smlouvu o poskytování právních služeb záležejících v zastupování J. T. ve věci jeho účasti ve společnosti S. v.o.s. a v souvislosti s tím, aniž by sjednal s J. T. smluvní odměnu za poskytnuté právní služby, aniž by ho řádně informoval o předpokládané výši mimosmluvní odměny, a poté, co J. T. dopisem ze dne 10. 6. 2009 odstoupil od smlouvy o poskytování právních služeb, dopisem ze dne 30. 11. 2010 předložil J. T. vyúčtování své mimosmluvní odměny znějící na částku 189.504,- Kč, ve kterém neuvedl tarifní hodnotu a časově a místně nespecifikoval jednotlivé úkony právní služby, a ačkoliv ho J. T. dopisem ze dne 8. 12. 2010 požádal o řádné zdůvodnění způsobu výpočtu odměny, této jeho žádosti do dnešního dne nevyhověl, tedy že nechránil práva a oprávněné zájmy klienta a neřídil se jeho pokyny, při výkonu advokacie nejednal čestně a svědomitě, při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržoval pravidla profesionální etiky ukládající mu povinnost všeobecně poctivým a čestným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu a povinnost o svých výkonech vést přiměřené záznamy, jejichž obsah na požádání klientovi poskytne s úplným vysvětlením, čímž porušil § 3 odst. 1 zákona o advokacii ve spojení s vyhláškou č. 177/1996 Sb. v platném znění, § 16 odst. 1, 2 a § 7 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 a čl. 10 odst. 4 Pravidel profesionální etiky. Za to mu bylo podle § 32 odst. 3 písm. c) zákona č. 85/1996 Sb. o advokacii v platném znění uloženo kárné opatření pokuta ve výši 40.000,- Kč a povinnost zaplatit České advokátní komoře částku 3.000,- Kč jako náhradu nákladů kárného řízení.

Kárný senát po zhodnocení provedených důkazů dospěl k závěru, že žalobce jednáním uvedeným ve výroku kárného rozhodnutí opakovaně porušil povinnosti advokáta stanovené právními i stavovskými předpisy. Žalobce v první řadě postupoval nesprávně, když při uzavření smlouvy o poskytování právních služeb, při níž zároveň nebyla sjednána smluvní odměna za tyto právní služby, neinformoval stěžovatele o způsobu výpočtu odměny dle ustanovení advokátního tarifu o mimosmluvní odměně a o předpokládané výši celkové odměny za tyto právní služby. Žalobce rovněž pochybil při vyúčtování právních služeb. Dopis s datem 30. 11. 2010 (dále též jen vyúčtování), kterým žalobce s odstupem 17 měsíců vyúčtoval stěžovateli za právní služby celkem 189.504,- Kč, je prakticky nepřezkoumatelný. Vyúčtování neobsahuje specifikaci předmětu poskytovaných právních služeb, uvozovací část tohoto vyúčtování je zmatečná, neboť 6. 5. 2008 (kdy dle vyúčtování mělo právní zastoupení skončit) žalobce ještě ani nezastupoval a žalobce nebyl stěžovateli právním zástupcem ustanoven, nýbrž si ho stěžovatel zvolil. Ve vyúčtování je sice uvedena odměna za jeden úkon právní služby ve výši 52.340,- Kč i výše paušálu výloh, avšak vyúčtování neobsahuje tarifní hodnotu, z níž se odměna za jeden úkon vypočítává. U žádného ze tří účtovaných úkonů není uvedeno datum jejich provedení. Pochybení žalobce spočívající ve zcela nedostatečně specifikovaném vyúčtování je pak zvláště tím, že na první žádost stěžovatele o vysvětlení vyúčtování žalobce odpověděl, že vyúčtování odměny a jednotlivé úkony jsou ve vyúčtování z 30. 11. 2010 dostatečně specifikovány a na druhou žádost stěžovatele pak již nereagoval vůbec. Shora popsané jednání žalobce je jednoznačně kárným proviněním. Jednotlivé kroky kladené žalobci za vinu by samy o sobě ještě nemusely dosáhnout závažnosti vyžadované pro kárné provinění, pakliže by žalobce včas svá pochybení napravil. Ve svém souhrnu však jsou jednání uvedená ve výroku rozhodnutí závažným porušením právních i stavovských předpisů.

Sám žalobce uvedl, že stěžovateli řekl, že za právní služby mu bude účtovat podle advokátního tarifu, čímž měl na mysli ustanovení tarifu o mimosmluvní odměně. V takovém případě však byl povinen stěžovatele informovat o výpočtu této odměny a odhadnout její celkovou výši. Nic takového však žalobce neučinil. Aby advokát mohl v případě postupu dle ustanovení advokátního tarifu o mimosmluvní odměně stanovit nějakou částku jako tarifní hodnotu ve smyslu § 7 advokátního tarifu, musí být tato částka jednoznačně zřejmá, např. ze

smlouvy či ze žaloby, kterou na pokyn klienta advokát připravuje. Tak tomu v daném případě nebylo. Žalobce ve vyúčtování z 30. 11. 2010 bez bližšího zdůvodnění vycházel z tarifní hodnoty 20.000.000,- Kč (které skutečně odměna 52.340,- Kč za jeden úkon právní služby odpovídá). V průběhu řízení nebylo prokázáno, že by stěžovatel dal pokyn žalobci, aby právě tuto částku vůči bratru stěžovatele uplatňoval a zejména pak, že byl stěžovatel alespoň srozuměn s tím, že vymáhání této částky je předmětem právních služeb. I kdyby kárný senát přijal vysvětlení žalobce, že nedostatky ve vyúčtování byly způsobené jeho relativní nezkušeností při zpracování vyúčtování, byť v době vystavení vyúčtování byl žalobce advokátem přes čtyři roky, pak je zcela neomluvitelné, že stěžovateli na jeho žádost nejen nepodal úplné vysvětlení tohoto vyúčtování, jak mu ukládá článek 10 odst. 4 Pravidel profesionální etiky, ale naopak dopisem ze 6. 1. 2011 stěžovateli odpověděl způsobem, který lze označit za arogantní. Tento zcela nevhodný přístup pak žalobce dovršil tím, že na další žádost stěžovatele z 20. 1. 2011 již vůbec nereagoval.

Kromě toho, že čl. 10 odst. 1 Pravidel profesionální etiky výslovně ukládá advokátovi, aby na základě řádně vedených záznamů o svých výkonech klientovi na jeho žádost poskytl úplné vysvětlení vyúčtované odměny, ukládají zákon o advokacii i Pravidla profesionální etiky advokátům, aby svým jednáním přispívali k důstojnosti advokátního stavu. Z toho vyplývá obecný požadavek, aby jednání advokátů s klienty, ale i s dalšími osobami a orgány, bylo eticky na vyšší úrovni, než je ve společnosti běžné. Tomuto požadavku žalobce svým postupem následujícím po doručení vyúčtování stěžovateli rozhodně nedostál.

Nad rámec skutku popsaného v kárné žalobě kárný senát poznamenal, že v průběhu řízení bylo z vyjádření a výpovědi žalobce zjištěno, že přinejmenším ve věci stěžovatele nevedl o jemu poskytovaných právních službách řádné záznamy a spisovou dokumentaci. Toto pochybení však kárnou žalobou nebylo žalobci obviněnému kladeno za vinu a proto je kárný senát do výroku kárného rozhodnutí nemohl zahrnout.

Kárný senát neshledal podmínky pro upuštění od uložení kárného opatření. S ohledem na zjištěné skutečnosti je porušení povinností žalobcem výrazně závažnější než „méně závažné“, které by umožňovalo postup podle § 32 odst. 5 zákona o advokacii. Kárný senát by ovšem nepovažoval za možné upustit od uložení kárného opatření ani v případě nižší závažnosti kárného provinění, neboť z vyjádření a postoje žalobce v průběhu celého kárného řízení je zřejmé, že si neuvědomuje, v čem spočívá nesprávnost jeho jednání. Za této situace by nebylo možné samotné projednání věci považovat za postačující. Z těchto důvodů kárný senát uložil žalobci kárné opatření. Za přiměřené a věci plně odpovídající považoval kárný senát pokutu ve výši pětinasobku minimální mzdy. Vyjadřuje tak na jedné straně relativně nižší míru závažnosti projednávaného skutku, na druhé straně však skutečnost, že v nečinnosti, jež tvoří část tohoto skutku, setrval žalobce i poté, co byl stěžovatelem opakovaně požádán o vysvětlení vyúčtování právních služeb. Tímto postupem žalobce poškodil dobré jméno advokacie přinejmenším v očích stěžovatele a jeho blízkých, když jeho odpověď stěžovateli ze dne 6. 1. 2011 a následné nereagování na jeho dopis z 20. 1. 2011 rozhodně byly způsobilé snížit důstojnost advokátního stavu. Svým přístupem ke klientům a k řešení jejich problémů by měli advokáti osvědčovat vyšší míru pochopení a empatie než je obvyklé. To platí i o jednání mezi advokátem a jeho bývalým klientem, zvláště v situaci, kdy jde o vysvětlení předloženého vyúčtování, k němuž má bývalý klient, v daném případě navíc zcela oprávněné, výhrady.

Kárný senát vzal v úvahu osobní poměry žalobce, přičemž dospěl k závěru, že uložená pokuta je přiměřená celkové majetkové situaci žalobce, který je vlastníkem bytu a pozemku, má sice závazky cca 1.000.000,- Kč, avšak jeho hrubý roční obrát v rámci výkonu advokacie činí asi 900.000,- Kč. Kárný senát přihlédl též k výpovědi žalobce, že takřka 190.000,- Kč mu na konci roku 2009 nechybělo a k tomu, že odměnu v této výši požadoval na stěžovateli až po

17 měsících. Uložená pokuta ve výši 40.000,- Kč proto neznamená tak závažný zásah do ekonomické situace žalobce, který by přesahoval účel tohoto kárného opatření. Tato pokuta byla uložena v jedné dvacetině sazby stanovené v § 32 odst. 3 písm. c) zákona o advokacii, tedy takřka při samé spodní hranici zákonného rozpětí od jedné koruny do 800.000,- Kč.

Rozhodnutím odvolacího kárného senátu České advokátní komory ze dne 13. 11. 2012, sp. zn. K 131/2011, bylo odvolání žalobce jako kárně obviněného zamítnuto a rozhodnutí kárného senátu kárné komise České advokátní komory ze dne 30. 3. 2012, sp. zn. K 131/2011 ve výroku o vině a o nákladech řízení potvrzeno a ve výroku o kárném opatření bylo toto rozhodnutí změněno tak, že bylo kárně obviněnému uloženo podle ust. § 32 písm. c) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii ve znění pozdějších právních předpisů, kárné opatření ve formě pokuty ve výši 20.000,- Kč.

K polemice žalobce v odvolání týkající se způsobu, jakým kárný senát provedl důkazy a jak je hodnotil, odvolací kárný senát uvedl, že zejména hodnocení provedených důkazů, tedy formulace skutkových zjištění, je výsostným právem nalézacího senátu, ať již jde o soud a soudní řízení anebo o řízení kárné. Podle § 35e ZA se v případě, že ZA nestanoví něco jiného, podpůrně užije pro kárné řízení trestní řád. Ve smyslu § 2 odst. 6 trestního řádu platí zásada volného hodnocení důkazů, což znamená, že je věcí kárného senátu, jak provedené důkazy zhodnotí. Odvolací orgán, opět pojmáno obecně, by mohl tyto závěry zpochybnit, pokud by neměly vnitřní logiku, případně byly v naprostém rozporu s tím, co vyplývá z provedených důkazů, tedy mohl by posuzovat způsob hodnocení. Takové výhrady ale mít nelze. To, co odvolací kárný senát považuje za zřejmě nejdůležitější, je fakt, který vyplývá z provedeního dokazování a mimo vši pochybnost je to, že žalobce rozhodně neměl vyjasněno se svým klientem, pozdějším stěžovatelem, co vlastně bude předmětem poskytované právní služby, přesněji, tedy to, čemu se říká *punctum právní služby*. Mimo vši pochybnost je to, co ostatně přiznává i sám žalobce, totiž, že v předloženém vyúčtování není uvedena tarifní hodnota a úkony nejsou specifikovány, přičemž nelze považovat za prokázané to, co namítá ve svém odvolání, totiž, že to vyplývalo z celé situace.

Pokud žalobce namítá překvapivé rozhodnutí, neboť podle jeho tvrzení v rámci komunikace s aparátem České advokátní komory měl být ujištěn o tom, že ve věci budou pouze vyslechnuti svědci, pak pro toto tvrzení také neexistují žádné důkazy. Ve spise je na č. listu 44 založena kopie emailového přípisu žalobce předsedovi kárného senátu JUDr. Petru Čápovi, v němž kárně obviněný vyslovuje souhlas s tím, aby jednání dne 30. 3. 2012, tedy v den, kdy bylo i vyhlášeno rozhodnutí kárného senátu, proběhlo bez něj a předkládá dotazy, které by měly být kárným senátem předloženy svědkům. Na to pak navazuje protokol o jednání, v němž je konstatováno, že některé dotazy kárný senát nepřipustil, tedy jinými slovy nepoložil. Z emailové korespondence ani z žádného jiného důkazu není patrné zmíněné ujištění žalobce o tom, že věc nekončí, přičemž ovšem sám žalobce před prezentací svých otázek uvádí, že na závěr odkazuje na svůj závěrečný návrh uvedený ve vyjádření dne 26. 10. 2011. Z této formulace by bylo možné dovozovat, že žalobce byl výslovně srozuměn s tím, že jednání kárného senátu bude konečné a proto odkazoval na svůj závěrečný návrh. Jinou logiku by tento odkaz neměl. To, že kárný senát některé dotazy nepřipustil, je také plně v jeho kompetenci. Z výrokové části kárného rozhodnutí je patrná shoda popisu skutku, jehož se měl žalobce dopustit, s popisem skutku v kárné žalobě. Práva žalobce tedy vytýkaným postupem kárného senátu nijak neutrpěla.

Za zásadní pro rozhodování nelze považovat ani námitku nesprávného zjištění majetkových poměrů žalobce. Požadavek na objasnění těchto poměrů nezakládá povinnost kárného senátu samostatným šetřením provádět detailní analýzu ekonomické situace žalobce, pouze se očekává, že kárný senát se obrátí na kárně obviněného s dotazem, jaká tato situace je

a umožní mu, aby v mezích, které on sám uzná za vhodné a potřebné, tuto situaci kárnému senátu objasnil. A toto jeho vyjádření pak kárný senát hodnotí při hodnocení dalších důkazů. Námitka, že kárný senát zcela nezkoumal nejen hrubý obrat, ale i nákladovost činnosti advokáta, tedy není odůvodněná už z toho důvodu, že pokud měl žalobce nějaké opravdu zásadní a mimořádné výdaje, bylo na něm, aby je uvedl, neboť jinak se prostě vychází z toho, že nepochybně zde určité výdaje jsou, ale i kdyby tvořily 50 % toho, co je uváděno jako příjem kárně obviněného, stále je to částka, která umožňuje učinit si rámcovou představu o majetkových poměrech kárně obviněného.

Jediná námitka, s níž se odvolací kárný senát ztotožnil, pak je námitka nepřiměřené výše uloženého postihu. V této souvislosti pak se lze i zabývat hodnocením toho, co kárný senát po provedeném dokazování měl za zjištěné a prokázané. Lze především konstatovat, že orgány České advokátní komory by měly být velice rezervované tam, kde jde o ryzí spor mezi klientem a advokátem, jehož důvodem je neochota klienta zaplatit za poskytnutou právní službu, například proto, že požadovaná částka se jeví jako vysoká. V tomto směru jistě je především věcí soudu, aby případně rozhodl, pokud se na něj jedna nebo druhá strana takového právního vztahu obrátí. Na druhé straně, a to snad nepopírá ani žalobce, existují konkrétní ustanovení zákona o advokacii a pravidel profesionální etiky, z nichž lze obecně dovodit požadavek na respekt k právům a zájmům klienta, čestné a svědomité jednání advokáta při výkonu advokacie tak, aby tím nebyla snižována důstojnost advokátního stavu, povinnost všeobecně poctivým a čestným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu a konečně povinnost o svých výkonech vést přiměřené záznamy, jejichž obsah na požádání klientovi poskytne s úplným vysvětlením. Pokud by zde tedy existovala smlouva, v níž by bylo mimo vši pochybnost sjednáno, co má klient advokátovi zaplatit a následně spor o to, zda nárok na toto zaplacení vznikl nebo nevznikl a pokud by stejně nesporné bylo i to, že advokát klientovi v rámci uplatnění svého požadavku na úhradu palmární odměny i vysvětlil, z čeho vypočetl její výši, nebyl by z pohledu odvolacího kárného senátu důvod se případným sporem zabývat. Nicméně, platí-li výše uvedené povinnosti, pak asi logicky může dojít i k situaci, že je advokát poruší způsobem, jakým sjedná, případně nesjedná odměnu o poskytnutí právní služby a jakým způsobem na ni posléze uplatní nárok. A je nepochybně rizikem advokáta, který ve věci vždy (anebo ve velké většině případů) vystupuje jako právně zdatnější strana, aby se snažil odstranit i případné zdroje neshod a nejasností. Lze především spekulovat o tom, že s takto zajištěným důkazním stavem, co bylo v rámci mandátní smlouvy ujednáno mezi klientem a žalobce, by zřejmě žalobce nemohl mít nejmenší šanci na úspěch v civilním sporu, v němž by se domáhal, aby klientovi byla uložena povinnost zaplatit požadovanou částku. To samozřejmě ještě neznamená, že nedostatek důkazů o obsahu jednání mezi advokátem a klientem by nutně musel být takovým porušením povinností advokáta, jaké je dovozováno v tomto případě. Odvolací kárný senát se ale ztotožňuje s tím, k čemu dospěl kárný senát. Totiž, že žalobce uplatnil relativně velmi kategorickým způsobem požadavek na zaplacení částky 189.504,- Kč, aniž ji jakkoliv podrobněji svému bývalému klientovi vysvětlil, specifikoval, a tedy poskytl mu úplné vysvětlení na základě své povinnosti vést přiměřeným způsobem záznamy. Tedy samo o sobě nevedení těchto záznamů, byť by jistě bylo v rozporu s povinnostmi advokáta, by zřejmě svojí intenzitou nenaplněovalo skutkovou podstatu kárného provinění, pokud by na ně nenavázal požadavek na zaplacení výše uvedené částky bez ochoty advokáta poskytnout klientovi úplné vysvětlení toho, proč požaduje zrovna tuto uvedenou část. Pokud by uplatněný požadavek advokáta na zaplacení zmíněné částky obsahoval jasné vysvětlení toho, kdy a za jakých okolností byla odměna sjednána, jakým způsobem je odměna za jednotlivé úkony vypočítána, pak by šlo kvalitativně o jinou situaci. Nešikovnost či neobratnost kárně obviněného, kterou zmínil v závěrečné řeči kárný žalobce a na kterou žalobce poukazuje, nepochybně spočívá v tom, že neuzavřel smlouvu, která by do budoucna prokazovala, co bylo mezi ním a jeho

klientem sjednáno. To se ale přihodí mnoha advokátům a fakticky to může vést pouze k tomu, že nejsou schopni toto ujednání prokázat, ale ani to je nezbavuje povinnosti, aby klientovi řádně vysvětlili, proč po něm požadují to, co po něm požadují.

Drobným nedostatkem napadeného rozhodnutí je absence zhodnocení obsahu matričního listu kárně obviněného. Nicméně jde o skutečnost poměrně snadno odstranitelnou, takže odvolací kárný senát provedl důkaz tímto matričním listem, z něhož konstatoval, že ke dni 10. 10. 2011 a dále k 29. 3. 2012 není v matričním listě evidováno žádné kárné řízení. Dalším podstatným faktem je, že kárně obviněný byl zapsán do seznamu advokátů dne 1. 11. 2006, tedy stále ještě před relativně krátkou dobou. Odvolací kárný senát má za to, že k okolnostem případu, kdy do určité míry lze připustit, že šlo o neobratnost nebo nezkušenost kárně obviněného, je přiměřenější pokuta ve výši 20.000,- Kč, a proto v tomto směru změnil rozhodnutí kárného senátu.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Podle ust. § 32 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, kárným proviněním je závažné nebo opětovné zaviněné porušení povinností stanovených advokátovi nebo advokátnímu koncipientovi tímto nebo zvláštním zákonem nebo stavovským předpisem.

Podle ust. § 24 odst. 2 vyhl. č. 244/1996 Sb., advokátní kárný řád, ve znění pozdějších předpisů, při rozhodování o upuštění od uložení kárného opatření podle § 32 odst. 5 zákona a při ukládání kárného opatření přihlíží kárný senát zejména k povaze skutku a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k osobě kárně obviněného a míře jeho zavinění, jakož i k jeho osobním poměrům.

Soud nejprve konstatuje, že žaloba byla podána včas. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 25. 2. 2013, žaloba byla podána k poštovní přepravě dne 25. 4. 2013, tedy posledního dne dvouměsíční lhůty stanovené v ust. § 72 odst. 1 s.ř.s.

Kárné provinění žalobce je spatřováno v jednání žalobce, spočívajícím v uzavření smlouvy o poskytování právních služeb s panem J. T. dne 19. 2. 2009, aniž by byla mezi nimi sjednána smluvní odměna a aniž by žalobce klienta informoval o předpokládané výši mimosmluvní odměny, v následném vyúčtování mimosmluvní odměny bez uvedení tarifní hodnoty a absence časové a místní specifikace jednotlivých úkonů právní služby a v nevyhovění žádosti klienta o zdůvodnění výpočtu mimosmluvní odměny.

Pokud jde o námitku stran neomluvitelnosti neznalosti právních předpisů, potažmo advokátního tarifu, ze strany klienta, soud nejprve považuje za nutné poznamenat, že v kárném řízení nebylo prokázáno, že by klient J. T. dal pokyn žalobci, aby uplatňoval právě částku 20 mil. Kč, resp. že by byl srozuměn, že vymáhání právě této částky je předmětem právních služeb. Tudíž i kdyby klient disponoval odbornými znalostmi o advokátním tarifu, nepřispělo by toto k objasnění výše vyúčtované mimosmluvní odměny. Žalobce však přehlíží samotnou podstatu advokacie, která tkví v poskytování právní pomoci. Základem pojmového vymezení advokacie je specifická činnost příslušníků této profese, kterou je poskytování právní pomoci. Klient J. T. uzavřel se žalobcem smlouvu o poskytování právních služeb

veden potřebou nechat si své záležitosti obstarat někým jiným, u koho předpokládal znalosti a schopnosti, které jsou pro obstarání těchto záležitostí potřebné z důvodu, že on sám těmito znalostmi a schopnostmi nedisponuje. Advokát je povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny, je tedy také povinen chránit klienta před důsledky neznalosti právních předpisů. Advokát je při výkonu advokacie povinen jednat čestně a svědomitě. Advokát při výkonu advokacie postupuje tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu; za tím účelem je zejména povinen dodržovat Pravidla profesionální etiky. Podle čl. 10 odst. 1 Pravidel profesionální etiky je advokát při sjednávání smluvní odměny povinen klientovi poskytnout pravdivé informace o očekávaném rozsahu svých výkonů a na jeho žádost i úplné vysvětlení o výši mimosmluvní odměny v dané věci. Podle čl. 10 odst. 4 Pravidel profesionální etiky vede advokát o svých výkonech pro klienta přiměřené záznamy, jejichž obsah na požádání klientovi poskytne s úplným vysvětlením. Požadavek klienta o zdůvodnění vyúčtování mimosmluvní odměny proto nelze v žádném případě považovat za šikanózní.

Důvody nepřipuštění některých dotazů žalobce jsou uvedeny v protokolu z jednání kárného senátu dne 30. 3. 2012. Při výsledku svědka J. T. (klient) nebyly připuštěny otázky týkající se zdravotního stavu svědka. K výsledku svědkyně D. T. bylo uvedeno, že na otázky, na něž mohla odpovědět z vlastního vnímání, odpověděla, a proto ostatní otázky nebyly připuštěny; stejná situace nastala při výsledku svědka Ing. A. M.. V odůvodnění napadeného rozhodnutí je pak zcela jasně uvedeno, že provedeným dokazováním bylo prokázáno, že žalobce neměl vyjasněno, co bude předmětem poskytované právní služby a že v předloženém vyúčtování nebyla uvedena tarifní hodnota a úkony právní služby nebyly specifikovány. Nepřipuštěné otázky na zdravotní stav klienta J. T. (Léčil a léčíte se u psychologa, psychiatra? Užíval jste či užíváte léky ovlivňující psychiku?) a otázky na ostatní svědky stran skutečností, které nevnímaly přímo svými vlastními smysly, kdy postavení svědka je založeno na jeho osobním vjemu a v tomto nemůže být nahrazen nikým jiným, na výše uvedeném závěru nebyly schopny ničeho změnit.

Důkaz obsahem matričního listu byl proveden na jednání kárného senátu dne 13. 2. 2012. Na tomto jednání byl žalobce přítomen, měl tedy možnost se k obsahu matričního listu vyjádřit, toto však neučinil.

Formy kárných opatření za kárné provinění advokáta taxativně vyjmenovává ustanovení § 32 odst. 3 zákona o advokacii. Jsou jimi napomenutí, veřejné napomenutí, pokuta až do výše stonásobku minimální měsíční mzdy stanovené zvláštním právním předpisem, dočasný zákaz výkonu advokacie na dobu od šesti měsíců do tří let, vyškrtnutí ze seznamu advokátů. Podle odstavce 5 téhož ustanovení lze od uložení kárného opatření advokátovi upustit, jedná-li se o méně závažné porušení povinností, pokud samotné projednání kárného provinění je možno považovat za postačující. Skutečnost, že žalobce byl v době projednávání kárného provinění osobou bezúhonnou a kárně netrestanou, je pouze jedním z hledisek, ke kterému je kárný senát při ukládání kárného opatření povinen přihlédnout, negarantuje sama o sobě uložení nejmírnějšího kárného opatření, nebo upuštění od uložení kárného provinění. Kárný senát je povinen přihlédnout k povaze skutku a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k osobě kárně obviněného a míře jeho zavinění, jakož i k jeho osobním poměrům. Teoreticky tedy může nastat i situace, kdy za první kárné provinění bude advokátovi uloženo kárné opatření vyškrtnutím ze seznamu advokátů.

Závažnost kárného provinění žalobce je v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí spatřována kárným senátem v opakovaném porušení povinnosti advokáta stanovené právními

a stavovskými předpisy, když jednak žalobce neinformoval klienta o způsobu výpočtu odměny dle advokátního tarifu a o předpokládané výši celkové odměny za právní služby, dále v pochybení žalobce při následném vyúčtování právních služeb, které bylo následně zvýrazněno tím, že žalobce na první žádost klienta o vysvětlení vyúčtování odpověděl, že vyúčtování odměny a jednotlivé úkony jsou ve vyúčtování dostatečně specifikovány a na druhou žádost klienta již nereagoval vůbec. Jednotlivé kroky by samy o sobě nemusely dosáhnout závažnosti vyžadované pro kárné provinění, pakliže by žalobce včas svá pochybení napravil. Výše uvedená jednání však ve svém souhrnu jsou závažným porušením právních i stavovských předpisů.

Při ukládání kárného opatření kárný senát přihlédl k relativně nižší míře závažnosti projednávaného skutku a na druhé straně k nečinnosti, v níž žalobce setrval i poté, co byl bývalým klientem opakovaně požádán o vysvětlení vyúčtování právních služeb. Tímto postupem žalobce poškodil dobré jméno advokacie v očích stěžovatele a jeho blízkých, a toto jednání bylo způsobilé snížit důstojnost advokátního stavu. Kárný senát neshledal podmínky pro upuštění od uložení kárného opatření, neboť porušení povinností žalobcem je výrazně závažnější než „méně závažné“, které by umožňovalo postup podle § 32 odst. 5 zákona o advokacii. Kárný senát by ovšem nepovažoval za možné upustit od uložení kárného opatření ani v případě nižší závažnosti kárného provinění s ohledem na vyjádření a postoje žalobce v průběhu celého kárného řízení, ze kterých vyplývá, že si žalobce neuvědomuje, v čem spočívá nesprávnost jeho jednání. Z těchto důvodů kárný senát uložil žalobci kárné opatření. Za přiměřené a věci plně odpovídající považoval kárný senát pokutu ve výši pětinasobku minimální mzdy. Odvolací kárný senát v napadeném rozhodnutí změnil výši pokuty na 20.000,- Kč s odůvodněním, že k okolnostem případu lze do jisté míry připustit, že šlo o neobratnost nebo nezkušenost žalobce, když neuzavřel písemnou smlouvu o poskytování právních služeb, která by do budoucna prokazovala, co bylo mezi ním a jeho klientem sjednáno. Ani tato skutečnost však advokáta nezabavuje povinnosti řádně klientovi vysvětlit požadovanou výši odměny.

S ohledem na výše uvedené považuje soud námitku absence řádného odůvodnění závažnosti kárného provinění žalobce a povahu uložené sankce za nedůvodnou. Správní orgány pregnančně vyjádřily, v čem spočívá závažnost kárného provinění žalobce – opakované porušení právních a stavovských předpisů, setrvávání v nečinnosti, nereagování na žádost klienta o zdůvodnění vyúčtování, jakož i povahu uložené sankce - z jakého důvodu nelze přistoupit k upuštění od uložení kárného opatření, odůvodnění výše uložené pokuty a odůvodnění následného snížení uložené pokuty z částky 40.000,- Kč na částku 20.000,- Kč. Soud proto neshledal napadené rozhodnutí v části odůvodnění závažnosti kárného provinění žalobce a povahy uložené sankce za nepřezkoumatelné.

Tvrzení žalobce, že kárný senát, ani odvolací kárný senát nezkoumaly při ukládání pokuty ekonomickou situaci žalobce, se nezakládá na pravdě. Kárný senát při stanovení výše pokuty vzal v úvahu osobní poměry žalobce, tedy skutečnost, že žalobce je vlastníkem bytu a pozemku, má závazky cca 1.000.000,- Kč, jeho hrubý roční obrát v rámci výkonu advokacie činí asi 900.000,- Kč a že dle jeho výpovědi mu takřka 190.000,- Kč na konci roku 2009 nechybělo a také k tomu, že odměnu v této výši požadoval na stěžovateli až po 17 měsících. Kárný senát při hodnocení ekonomické situace tedy nevzal v úvahu pouze hrubý obrát žalobce, ale i další samotným žalobcem uvedené skutečnosti, přičemž po zhodnocení všech výše uvedených skutečností dospěl k závěru, že pokuta uložená v jedné dvacetině sazby stanovené v § 32 odst. 3 písm. c) zákona o advokacii, tedy takřka při samé spodní hranici

zákonného rozpětí, neznamená tak závažný zásah do ekonomické situace žalobce, který by přesahoval účel kárného opatření.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti a citovaná zákonná ustanovení neshledal soud žalobu důvodnou, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

S ohledem na skutkový stav zjištěný správními orgány v rámci kárného řízení, neshledal soud důvody pro moderaci uložené pokuty ve smyslu ust. § 78 odst. 2 s.ř.s., neboť v případě žalobce se při pokutě ve výši 20.000,- Kč, tj. při spodní hranici sazby stanovené v ust. § 32 odst. 3 písm. c) zákona o advokacii, nejedná o trest uložený ve výši zjevně nepřiměřené.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaná sice měla ve věci úspěch, jelikož žaloba byla zamítnuta, avšak žalovaná jako orgán veřejné správy disponuje na svěřeném úseku veřejné správy dostatečnými znalostmi a zkušenostmi, pro něž musí být schopna kvalifikovaně hájit svůj veřejně mocenský akt v soudním řízení správním, a proto není namístě přiznat jí v tomto řízení náklady zastoupení advokátem, neboť nejde o náklady účelně vynaložené (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 6 As 40/2006-87).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30. března 2016

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Veronika Brunhoferová